

STRESZCZENIE

Przedmiotem omawianej rozprawy doktorskiej jest problematyka zadań samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zdrowia osób starszych.

Głównym celem rozprawy była kompleksowa analiza przepisów prawnych dotyczących omawianej tematyki. Badania naukowe zostały poszerzone o cele szczegółowe. Pierwszym celem szczegółowym była próba ustalenia rozumienia pojęcia osób starszych i dookreślenia miejsca tej grupy społecznej w systemie samorządowego modelu ochrony zdrowia. Samorządowy model ochrony zdrowia zwłaszcza skierowany do osób starszych jest jednym z najnowszych przedmiotów rozważań doktryny prawa administracyjnego, co skutkuje brakiem dookreślenia przynależnego mu miejsca w systemie administracji publicznej (a szczególnie w systemie administracji świadczącej). Drugim celem szczegółowym było ustalenie prawnych granic regulujących zadania administracji publicznej w zakresie ochrony zdrowia osób starszych. Kolejnym celem szczegółowym była próba usystematyzowania zadań jednostek samorządu terytorialnego z obszaru ochrony zdrowia osób starszych w zakresie organizacyjnym i finansowym. Czwartym celem szczegółowym była analiza prawnych form działania administracji samorządowej w obszarze wsparcia osób starszych.

Teza pracy stanowi, że obowiązujące przepisy prawne nie zapewniają odpowiednich instrumentów prawnych niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia osób starszych przez jednostki samorządu terytorialnego. Idąc za wskazaną tezę badawczą można wyodrębnić dodatkowe tezy pomocnicze: jedyny akt prawny wprost skierowany do osób starszych nie reguluje zadań wykonywanych w tym zakresie przez jednostki samorządu terytorialnego; jednostki samorządu terytorialnego nie posiadają obligatoryjnego obowiązku podejmowania działań w obszarze polityki senioralnej (w formie m.in. gminnych rad seniorów, gminnych programów polityki senioralnej) – aktualnie są one fakultatywne.

Zakres tematyczny oraz cele badawcze wpłynęły na kształt i strukturę rozprawy. Praca składa się z wykazu skrótów, wstępu, 4 rozdziałów (każdy rozpoczynający się wprowadzeniem oraz kończący się podsumowaniem), zakończenia i bibliografii.

Pierwszy rozdział poświęcony został zagadnieniom wprowadzającym, przedstawieniu osób starszych w systemie ochrony zdrowia poprzez omówienie pojęcia osoby starszej, jej podmiotowości, prawa do ochrony zdrowia, odnosząc się również do pojęcia systemu ochrony zdrowia, elementów tego systemu, a także miejsca osób starszych w tym systemie.

Dotychczas w niewielkim stopniu w literaturze odnoszono się do kwestii związanych z osobami starszymi, a w obrocie prawnym dopiero od kilku lat pojawia się pojęcie osoby starszej, co uzasadniało konieczność dogłębnej analizy wskazanych kwestii i nowych zagadnień.

W drugim rozdziale skupiłam się na zadaniach administracji publicznej w zakresie zdrowia osób starszych. W tej części rozprawy przedstawiłam rozważania dotyczące zasad organizacji administracji publicznej w zakresie ochrony zdrowia osób starszych (decentralizacji, subsydiarności), zadań administracji publicznej w zakresie ochrony zdrowia osób starszych, zarówno administracji rządowej, jak i samorządowej, a nadto badałam współdziałanie administracji rządowej i samorządowej w tym zakresie.

Kolejny rozdział to klasyfikacja zadań samorządu terytorialnego w ochronie zdrowia osób starszych, gdzie skupiłam się na omówieniu pojęcia i istoty zadań samorządu terytorialnego. Przedstawiłam zadania gminy, powiatu oraz województwa w zakresie ochrony zdrowia osób starszych wynikających zarówno z ustaw samorządowych, jak i z przepisów prawa materialnego. Co prawda ustawa o osobach starszych wskazuje jedynie na zadania administracji rządowej, jednak samorząd terytorialny przejmuje coraz więcej zadań związanych z zapewnieniem ochrony zdrowia osobom starszym. W tym rozdziale przedstawiłam także rozwiązania przyjęte w wybranych państwach.

Ostatni rozdział poświęcony został wykonywaniu zadań samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zdrowia osób starszych. Wskazałam kompetencje organów samorządu terytorialnego – zarówno organów stanowiących, jak i organów wykonawczych. Opisałam także jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego w ochronie zdrowia osób starszych oraz umowy zawierane z innymi podmiotami, m.in. organizacjami pozarządowymi, w celu realizacji tych zadań. Ponadto odniosłam się do form współdziałania w ochronie zdrowia osób starszych (takich jak związki, porozumienia), kończąc na nadzorze nad zadaniami w zakresie ochrony zdrowia osób starszych i wskazując organy odpowiedzialne za nadzór oraz środki nadzoru.

Całość dopełnia zakończenie, które stanowi podsumowanie przeprowadzonych rozważań z uwzględnieniem obowiązujących regulacji oraz przedstawienie postulatów *de lege ferenda* i *de lege lata*.